

18.2.2021

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) lausuntopyyntö valtioneuvoston asetusluonnoksesta eräksi kalastusrajoituksiksi Saimaalla (VN/2411/2021, VN/2411/2021-MMM-1)

LAUSUNTO

Pyydettyä lausuntonaan Itä-Suomen yliopisto (UEF) esittää seuraavaa:

Saimaannorppa on edelleen erittäin uhanalainen. Uhanalaisuus tarkoittaa määritelmänsä mukaan sukupuuttoon kuoleamisen riskiä. Siksi tehokkaat suojelutoimenpiteet ovat tarpeen pitkäikäisen ja hitaasti lisääntyvän pienen populaation kasvun turvaamiseksi ja sukupuuttouhan välttämiseksi. Yksi keskeisimmistä uhkista on kalanpyydyskuolleisuus, pitkälti vapaa-ajankalastajien verkkoihin.

Kalastusrajoitukset ovat keskeinen osa saimaannorpan suojelua ja siten asetuksella on erittäin suuri merkitys norppakannan tulevaisuuden turvaamisessa. UEF näkee, että asetusluonnos on kuitenkin osin puutteellinen, eikä vastaa kansalaisten selkeään enemmistön suojelumuonteiseen tahtoon, eikä suojelubiologiisiin tarpeisiin suojelun tehostamisessa. UEF painottaa, että kalastussäädöksissä on varauduttava tulevaan ja huomioitava asetusluonnoksessa esitettyä tehokkaammin sivusaaliskuolleisuuden ohella myös muiden uhkatekijöiden merkitys. Kalanpyydysten aiheuttama sivusaaliskuolleisuus on tekijä, johon voidaan vaikuttaa nopeasti ja tehokkaasti. Pyydyskuolleisuuden minimointi mahdollistaa siten osaltaan ilmastonmuutokseen sopeutumista, johon suojelutoimin muuten voidaan vaikuttaa vain rajallisesti. Saimaannorpan lisäksi verkkorajoitukset edesauttavat myös uhanalaisten lohikalojen suojelua.

Asetusta valmisteleva työryhmä ei ollut yksimielinen ja norpan suojelusta vastaavat Metsähallitus ja Ympäristöministeriö jättivät suojelutoimien tehostamista korostavat näkemyksensä loppuraportin täydentäviin/eriäviin mielipiteisiin. Myös UEF kuului ko. työryhmään ja jätti sen loppuraporttiin eriävän mielipiteen (17.1.2021) yhdessä ympäristöjärjestöjen kanssa. Tässä eriävässä lausunnossaan UEF on jo tuonut esille ne näkökulmat ja perusteet, joiden kohdalta asetusta tulisi muuttaa suojelulähtöisemmäksi. Tiivistettynä keskeiset parannustoimenpiteet ovat seuraavat:

1. *Vuosittainen verkkokalastuskielto tulee ulottaa heinäkuun loppuun (15.4.–31.7.)*
2. *Myös muikkuverkkojen käyttö tulee kieltää verkkokalastuskiellon aikana (15.4.–31.7.).*
3. *Asetuksen aluerajauksessa on huomioitava johdonmukaisesti alueen yhtenäisyys siten, että pesimäalueen reunoilla käytetään laajempia suojavajöhykkeitä.*

FT Mervi Kunnasranta
FT Marja Niemi

Saimaannorppatutkimus
Itä-Suomen yliopisto